

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ЕКСКУРСІЙНИХ ПОДОРОЖЕЙ

В статті розглядаються основні вимоги та особливості щодо організації екскурсійних подорожей сучасної туристичної індустрії, показані основні класифікації та види. Аналізується важливість ретельної підготовки керівника групи перед проведенням подорожі, яких потрібно дотримуватися під час організації екскурсійної діяльності.

Ключові слова: організація екскурсійних подорожей, екскурсійна діяльність, основні класифікації та види.

В статье рассматриваются основные требования и особенности по организации экскурсионных путешествий современной туристической индустрии, показаны основные классификации и виды. Анализируется важность тщательной подготовки руководителя группы перед проведением путешествия, которых нужно придерживаться во время организации экскурсионной деятельности.

Ключевые слова: организация экскурсионных путешествий, экскурсионная деятельность, основные классификации и виды.

The article discusses the main requirements and features for organizing sightseeing trips in the modern tourism industry, shows the main classifications and types. The article analyzes the importance of careful preparation of the group leader before conducting a trip, which must be observed when organizing excursion activities.

Key words: organization of sightseeing trips, excursion activities, main classifications and types.

Постановка проблеми. В наш час, екскурсійна діяльність – одна із невід'ємних частин нашого життя, вона формує світогляд, розширює кругозір, та дає багато можливостей аби пізнати світ.

Організація та здійснення екскурсійних подорожей є великою відповідальністю, вони виховують, допомагають розвитку спостережливості та уваги. За останні роки екскурсійні подорожі стали стрімко розвиватися тому в навчальних закладах він є важливим засобом розвитку молоді, питання особливостей підготовки та проведення туристичних подорожей ще й досі мало розроблені [4].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх публікацій показав, що теоретичні питання особливості організації та здійснення екскурсійних подорожей розглядались такими науковцями як: Л.Б. Альтгайм, В.В. Поліщук, Т.П. Кравченко, М.В. Поліщук, І.В. Щоголев, В. А Соколовський, І. С. Зігунова [7].

Радянський екскурсіоніст Л. Бархаш вважав, що екскурсія – це наочний метод одержання певних знань, виховання шляхом відвідувань за заздалегідь розробленою темою певних культурних об'єктів екскурсоводом [3].

Мета роботи: обґрунтувати особливості організації та здійснення екскурсійних подорожей.

Виклад основного матеріалу. Екскурсія – туристична послуга, яка забезпечує задоволення духовних, естетичних, інформаційних та інших потреб туриста або екскурсанта.

Екскурсійна діяльність – діяльність з організації подорожей, що не перевищують 24 годин, у супроводі фахівця-екскурсовода за заздалегідь складеними маршрутами, з метою ознайомлення з пам'ятками історії, культури, природи, музеями, з визначними місцями тощо. Під час екскурсії учасники мають можливість пізнавати навколишній світ, природні явища й утворення, історичні ситуації, побутові елементи, надбання та здобутки місцевості та ін. Тривалість екскурсії складає від 1 години до 1 доби. Процес створення екскурсії також включає в себе розробку екскурсійного маршруту, тексту екскурсії, методики проведення, розробку і виготовлення демонстраційного матеріалу (фото, відео, плакати), калькуляцію витрат і розрахунок ціни на екскурсійну послугу, затвердження екскурсії у встановленому порядку, рекламу екскурсійного маршруту [1].

У договорі повинні бути чітко обумовлені планові й додаткові екскурсії та інші відвідування об'єктів показу. Необхідно також погоджувати мову проведення екскурсій. Будь-яка екскурсія містом або на об'єкт показу повинна проводитися у супроводі досвідченого гіда із знанням мови, якою розмовляють туристи групи. Крім того, необхідно також уточнити з фірмою, чи включається ціна вхідних квитків, наприклад, до музею, у вартість екскурсії і послуги штатного екскурсовода, якщо за правилами музею тільки він може проводити екскурсію. Оплата стоянки автобуса або проїзду по платних дільницях дороги також повинна входити у вартість пакету послуг і в жодному випадку не стягуватися з туристів у вигляді додаткової плати.

Додаткові послуги: вказуються додаткові різноманітні екскурсії, які не ввійшли до пакету туру. Також у договорі має бути вказано безкоштовне чи платне користування пляжем, басейном, пляжними лежачками, стільцями, душем, парасольками та ін. Якщо готель знаходиться на віддалі від пляжної зони, чи є у встановлені години човникові перевезення туристів до неї на автобусі. Відпочинок стає різноманітним завдяки додатковим послугам оздоровчо-бальнеологічного характеру: сауни, фітнес-центри, масаж, тренажерноспортивні зали тощо. Туристи мають бути проінформовані про звичаї та правила оплати чайових, туристських податків і зборів [2].

Класифікації турів: тури поділяються на види відповідно до мети подорожі та форми щодо організаційних заходів, класифікуються за кількістю учасників, сезоном та терміном перебування. Залежно від комплексу послуг та комфортності подорожування тури поділяються на класи обслуговування. Мотивація подорожі та решта її параметрів визначають програму туру [6].

Організація надання екскурсійних послуг як самостійного виду послуг туристсько-екскурсійних підприємств реалізується за двома напрямками: організація однієї самостійної екскурсії (оглядової або тематичної).

Оглядова екскурсія розкриває кілька тем одразу. Вона охоплює різнопланові об'єкти: пам'ятки історії, культури, архітектури, підприємства, природні об'єкти та ін. Головне завдання оглядової екскурсії дати загальне уявлення про місто, познайомити з визначними пам'ятками архітектури, розповісти про видатні сторінки з його історії та ін.

Тематичні екскурсії, на відміну від оглядових, присвячені одній темі та охоплюють однотипні об'єкти, наприклад лише пам'ятки архітектури. Якщо це історична екскурсія, то в її основу може бути покладена одна або кілька подій, об'єднаних однією темою, а іноді й триваліший історичний період. Якщо це екскурсія на архітектурну тематику, то предметом вивчення можуть стати найцікавіші пам'ятки зодчества, розташовані на вулицях і площах міста, навіть окремі архітектурні ансамблі. Зазначимо, що тематичні екскурсії рідко існують ізольовано. Зокрема, історичний матеріал використовується в архітектурно-містобудівній тематиці. Все залежить від конкретних умов проведення екскурсії, від особливостей того або іншого міста чи регіону. Тематичні екскурсії поділяються на такі групи: історичні, природознавчі, мистецтвознавчі, літературні, виробничі, архітектурні, культово-релігійні [5].

Сутність циклового екскурсійного обслуговування полягає в об'єднанні від чотирьох до десяти екскурсій і передбачає надання системи поглиблених знань. Кожна екскурсія є продовженням попередньої і не повторює її зміст.

Усі цикли екскурсій можливо розподілити на такі види:

- загальноосвітній (здебільшого розрахований на змішану групу не беручи до уваги освіти, вік та інтереси екскурсантів, який складається з різноманітних тем);
- тематичний (формується на підставі класифікації екскурсій за тематикою);

- для певної групи екскурсантів (формується на підставі врахування вимог диференційованого підходу до обслуговування окремих груп екскурсантів).

Програма туру складається у два етапи. Спочатку розробляється концептуальна програма, яка містить основну інформацію про маршрут і перелік заходів без розподілу по днях і годинах. Вона обговорюється з туроператором і гідями, які матимуть відношення до цього туру. Це зумовлено тим, що заздалегідь досить важко визначити конкретні графіки роботи музеїв, години проведення екскурсій, дати спектаклів і концертів тощо [8].

Екскурсійна програма має свої обмеження. Впродовж одного дня доцільно проводити не більше двох екскурсій загальною тривалістю пізнавального процесу до 4-5 годин, а між ними варто робити перерву, зокрема на обід. Тому найпоширеніший варіант, коли зранку проводиться одна екскурсія, а після обіду – друга. В один день бажано охоплювати об'єкти близькі за тематикою.

Висновки. Отже, нами обґрунтовано особливості та здійснення екскурсійних подорожей і ми зробили такі висновки: навчальні екскурсії організовуються з метою формування та уміння спостерігати за навколишнім світом, сприяння розвитку наукового мислення, інтересу до вивченого матеріалу. Але щоб здійснювалась екскурсія потрібно мати компетентного екскурсовода.

Список використаних джерел

1. Екскурсійна діяльність. URL: <https://buklib.net/books/23630/>
2. Покологна М. М. організація екскурсійної діяльності. URL: <https://core.ac.uk/reader/141489400>
3. Король О. Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі. URL: https://get.ucoz.net/_ld/4/418_Organizatsiya_e.pdf
4. Основне значення та принципи організації екскурсійних послуг. URL: [file:///C:/Users/Санька/Downloads/Vchnu_ekon_2014_6\(1\)___42%20](file:///C:/Users/Санька/Downloads/Vchnu_ekon_2014_6(1)___42%20)
5. Організація екскурсійної діяльності. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/7397/1/Організація%20>
6. Особливості організації подорожей та експедицій з учнівською та студентською молоддю. URL: [file:///C:/Users/Санька/Downloads/Nz_p_2015_140_37%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Санька/Downloads/Nz_p_2015_140_37%20(1).pdf)
7. Особливості створення екскурсії на маршрута активного туризму. URL: <http://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/10711>
8. Теоретико-методичні особливості організації туристичних походів студентів факультету фізичної культури спорту і здоров'я. URL: <http://176.105.99.114/bitstream/handle/8989898989/5851/Стат%20%20Кравченко%20Т.П.%20Полішук.pdf?sequence=1&isAllowed=y>